

**Передплата**

на «РУСЛАНА» вписуть:

**в Австрії:**

на цілий рік . . . 10 ар. (20 кор.)  
на пів року . . . 5 ар. (10 кор.)  
на чверть року . . . 2 50 ар. (5 кор.)  
на місяць . . . 85 кр. (1 к. 70 с.)

**За границею:**

на цілий рік . . . 16 рублів  
або 36 франків  
на пів року . . . 8 рублів  
або 18 франків  
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

# РУСЛАН

»Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.« — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові щодня крім неділі і руских свят о год. 6-ій пополудни.

Редакция, адміністрация і експедиция «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровского (Хорунщини). Експедиция місцева в Агенції Соколонского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Реклямації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня авиційні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

## Можливість абсолютизму.

(X) Під таким заголовком подав недавно «Prager Tagblatt» голос визначного політика, з котрого виймаємо важніші уступи.

»В ріжних відзивах всяких політиків «про політичне і парламентарне положенє», яке витворило ся з часу відомої погрози д-ра Кербера про застанову конституції, стрічаємо нераз повторюваний погляд, що застанова конституції мусить остати погрозою, позаяк наші взаємини з Угорщиною не допускають безпарламентарної управи на довший час. Сей погляд є лише саморозрадою тих політиків, якою они втішають ся в своїй журбі про будучину конституції — однак часто так поважні, що ліпше було би сьміло глянути в очі тій грозі, перед якою рада державна дійсно стоїть, і обдумати способи, як би в останній годині зарадити лиху.

»Нема найменшого сумніву, що наспіла справді рішуча хвиля. Др. Кербер є занадто досвідний в конституційних австрійських справах, як щоби він покладав справдешні надії на чесько-німецькі переговори, які мають бути ключем до теперішнього положеня. Богато обставин вказує на те, що др. Кербер се висловив, що давно вже повинен був сказати. Що зміна конституції в Австрії не може послідувати без попередного обовязуючого порозуміня з Уграми, се річ певна і зовсім зрозуміла і се є лише фраза, що неможливе є порозумінє в тім напрямі. Управляюче сторонництво в Угорщині хоче сей союз, який Угорщину лучить з Австрією, удержати а не розірвати, позаяк сего вимагають економічні інтереси Угорщини. Отже Угри не будуть робити перепон що до зміни конституції в Австрії, наколи се не буде тикати угорських відносин, а за всяку ціну доведе до сталих обставин в Австрії.

»Воля веде до успіху, а наколи іде борба о способи, як перевести велику річ, то на всякий спосіб треба припускати добру волю. Чи можна се було припускати по теперішнім парламентам і чи абсолютна рука може гірше лихо накликати на державу, як зробив парламент? І скажім — з рукою на серці — чи зміна конституції в розуміню розширення виборчого права, при великих ріжницях австрійських народів в культурнім і економічнім згляді, може сотворити ліпший і спосібніший парламент, з ліпшою волею? А припускаючи знов добру волю — чи ті, що мають добро держави на цілі, не можуть успішно правити, поки нове покоління, одушевлене наново, згадає собі, що їх батьки сотворили, а они утратили, позаяк ослабла їх добра воля? Абсолютизм, котрий обняв би тепер владу, не потребує бути безглядним, темним панованем сили з часів Баха — парламентаризм, що від сорок літ встувє в Австрії, витворив достаточні середники, які можуть єму улекшити управу. Новочасний абсолютизм, хоч як дивно зву-

чить се слово, був би наслідником нашого смертно недужого парламенту і не можна би єму відказати рації біту навіть без шкоди для держави на довший час. Жаден приятель свободи не може сего бажати, і кождий мусів би жалувати, колиб по нашій конституції задзвонено в похоронні дзвони. Але треба сьміло і чесно глянути грозі в очи і не держати ся фраз, але правди. Наш парламент може ще при щирім співділаню всіх сторонництв, які бажать удержання конституційної управи в Австрії, найти ще нині способи і дороги, погодити незгідливі сторонництва і відвернути грозу, яка висить над Австрією.

## Причинки до історії сецесії русько-української молодіжи із львівського університету.

(Зібрав Василь Калишин).

(Дальше).

XVII. З початком шкільного року 1901-2 прийшов до канцелярії деканату теологічного богослов IV року Андрій Дубицький і просив о. декана д-ра Ф. о виданє індексів, щоби мож було записати ся на руске. — О. др. Фіалек: »Ależ proszę Pana, ja nie rozumiem po rusku; nie wiem więc, czego Pan żadasz. Przecież Pan mówił tamtego roku po polsku«. Богослов Дубицький: »Тамтого року я говорив по польски, а сего року по руски. Впрочім я говорю краєвим язиком, який можна розуміти. (Тут о. др. Фіалек зриває ся і бере за цигаро). Прошу отже о виданє індексів, щоби ми\*) могли записати ся на історію і руске. — О. др. Фіалек: »Aha! ile rozumiałem, Pan żadasz indeksów, aby wpisać się na ruskie. Ja przecież już raz powiedziałem, że je sam wyeksponuję do Ardana\*\*). Właśnie przygotowuję indeksy z 4. i 2. roku.

Богослов Дубицький просить о скорше виготовленє.

О. др. Фіалек: »Ależ proszę Pana, ja już raz powiedziałem, że nie rozumiem po rusku.«

По сих словах хапає в злости за добре цигаро, запалює, і сїдає зі злостю до стола дальше щось писати, навіть не звертаючи на ждучих богословів уваги. Богослови бачучи, що вже нічого більше не довідають ся, відходять зі словами: »Слава-Ісусу Христу!« О. др. Фіалек відповідає зі злостю: »Na wily! Na wily!« — Обставини ті доказує ся сьвідками богословами IV року Андрієм Дубицьким з Добрян, Іваном Бачинським з Сорочка і богословом II року Іваном Зілинським з Красної.

XVIII. По залві руських богословів 15. падолиста 1901 прийшли богослови П р. Андрій Гаврищак і Теодор Мицько до канцелярії деканату теологічного і хотїли подати о. деканови Фіялкові поданє з прозьбою о вписанє по речинци. Заледво лиш отворив богослов Андрій Гаврищак двері до канцелярії декана, котрий саме розмовляв з латинським питомцем, крикнув о. др. Ф.: »zaczekać! teraz nie mam czasu!«. Богослови руські цофнули ся і ждали при дже-

\*) Крім бог. Дубицького явив ся в тій самій цілі у о. декана і бог. Бачинський Іван.

\*\*\*) Квестор університету.

рях. Коли польський богослов відійшов, вийшли згадані руські богослови до канцелярії деканальної. Богослов Гаврищак кладе на стіл поданє й каже до о. д-ра Фіялка: »О. декан будуть ласкаві приймати прозьбу о спізнений впис«. О. др. Ф. виймає папіроску, запалює — виймає акта, глядає чогось, мовби слів богослова Гаврищака не чув. Б. Гаврищак повторяє те саме другий раз, но о. др. Ф. так заховує ся, мовби сеї бесіди не чув. Доперва за третим разом, коли богослов Гаврищак підніє голос, кинув ся о. др. Фіалек кажучи: »Ja nie rozumiem! Gdybym umiał ruski język, tobym używał go; ale ja nim nie władam«. Б. Гаврищак подає мовчки о. д-ру Фіялкові поданє до рук. Він бере, приглядає ся і каже: »Aha, to rozchodzi się o spóźniony wpis«. Опісля бере націоналку по руськи написану, читає і показуючи на відповідне місце, говорить: »tutaj jest mowa o świadectwie dojrzałości; proszę napisać jakoś przyzwoicie (!) liczbę tego świadectwa i datę wystawienia.

Сі обставини доказує ся сьвідками богословами II року Андрієм Гаврищаком з Мшанця і Теодором Мицьком з Дмитря.

## Д О П И С Ь

З Бродів.

(Злобна перфідія нашої кацапії).

Дня 17. с. м. відбули ся в Бродях вибори доповідаючи до ради повітової двох членів. Комітет руський поставив кандидатами о. Михайла Левіцького, пароха Щуровиць і д-ра Адама Струмінського, лікаря в Бродях і оголосив не тільки в «Дїл-ї» і «Руслані», але також в «Галичані-ї» (зовсім непотрібно — прим. Ред.), думаючи, що кацапи приваїменше в тій малій акції повітової не будуть киринити. Але комітет дуже опиб ся, сли думав, що склонить на свою сторону твердих. О. Ю. Сухаровський, парох Заболотець приїхав в день вибору рано до Бродів, взяв в Торговлі картки, надруковані на повисших двох кандидатів, щоби ніби то роздати знакомим виборцям, а притім ще при всіх присутних заявив, що оголошенє кандидатур в «Галичані-ї» є для него »massgebend«; він буде на тих двох голосував. На дїлі зробив так: взяв картки на то, щоб їх поконфікувати, а роздати свої на себе і селянина Несторовича з Понякви, ворога священників. Перед вибором ще закликав селян до читальні, там свої картки пороздавав, а потім в сали і на коритарі ради повітової агітував за собою так, що навіть о. Карнович робив єму увагу: на що розбиває руску листу, котру веї Русини прийняли і він сам обовязав ся за нею голосувати. Але нічо не помогло. Пертий ще декотрими Поляками, котрі вразно говорять, що волять москвофіла, як народовця в радї, »bo tamten nie nie będzie żadał, a będzie z nami zawsze po polsku gadał (ipsissima verba одного з польських брїдекких менарїв) не переставав в послїдній хвили перетягати хлосів на свою сторону і результат був такий, що і сам не вийшов, але і повалив одного з руських кандидатів, д-ра А. Струмінського. Вибраний зістав о. Михайло Левіцький, котрий мав за собою значну більшість і Поляк Здислав Едер.

Так то наші кацапи поводять ся зглядом нас. В очи добрі, а поза очи риють, що можна. Так сей факт, як ще і много иньших, повинно

протверезити вже раз народівців в повіті, що всяка акція з ними немислима. Не досить, що не допоможуть, але певно ще зашкодять завсігди рускій справі. Повинні вже раз тим ренегатам сказати: проч від рускої справи! збадмутилисьте нам нарид і дальше баламутите, показуючи ему грушки на вербі. Час вже раз зірвати з ними на всіх точках руского, політичного життя.

### З країни нужди і здирства.

#### З Косівського.

(Справа покривдженого гуцула Андрія Рибчука Ів. Мошкою Енґлером в Жабю).

(Конець).

В зізнанях свідків жидів є суперечности. І так; Ейзіґ Шіссель видів Івана Рибчука при віддачі ґрунту Мошкови Енґлерови Гнатом Чепелюком, а вже Нахман Йосель Шірдинґ widział siostrę Гната Чепелюка (тої siostry не бачив ні Ейзіґ Шіссель, ні Мендель Мерфаум) z jakimś człowiekiem, którego imienia i nazwiska nie znam, a który mówił do Moszka Englera (отжеж не міг ним бути Іван Рибчук, бо его би своїм свідком сам запредентував би Мошко Енґлер) tak jak do przyszłego sąsiada a Mendel Merfaum бачить знову Івана Рибчука, котрий по зізнаню Ейзіґа Шісселя «вінчуче» Мошка Енґлера: «Боже вам помагай на добре». Нахман Йосель Шірдинґ не чув вже того «повінчованя», а тільки «mówił jakiś człowiek do Moszka Englera tak jak do przyszłego sąsiada, a вже Мендель Мерфаум чув рівночасно(?) таке повінчоване: «Мошечку, абисмо собі були добрі сусіди» (гуцул назве лише того сусідом, що осідком коло него, але не жиди з Жабю Слупейка, де «вінчуючий», ніби Іван Рибчук, осідком в Жабю Ільци — аж по від Ворохти!) «абисмо ся не сварили» (слова «сварити» гуцул майже ніколи не уживає а «вадитись, звадитись, звадка»). — Ейзіґ Шіссель і Нахман Йосель Шірдинґ подають в протоколі, «że oddał w fizyczne posiadanie przez wstąpienie i obejście granic, a вже рівночасно присутній Mendel Merfaum na postawione na żądanie powoda pytanie, czy grunt oddany określił (Гнат Чепелюк) przez podanie granic i sąsiadów», відповів: «tego określić nie potrafic!» Зазначити треба, що перші два жиди zeznają 10/6 1898, а Мерфаум 5/7 1898, тож здаєсь з тої причини зайшло nierozrozumienie. Дуже, а дуже було би пожаданим зважати вже хотьби на голос самих жидів о своїх одновірцях в Косівщині! Таж повним іменем і пореклом називають вони своїх одновірців, котрі за 20 кр. оферують ся на свідків до присяги — против людей, котрих при розправі перший раз в житю у вічи бачать!

Гуцул втратив право відклику, як каже, через підступ вольного Кремпи, а мав він (гуцул) у тім відкликувці предложити контракт купна свірного ґрунту з 1/5 1852, як також свідків, що від 1852 р. був его отець, а опісля він в безпереривнім посіданю ґрунту, (тож поверх 40 літ!), тож як міг вдати ся powodowi dowód na prawny tytuł i sposób nabycia?! Гуцулови пораждено, щоба вичитав справу карну о те, що перед протоколом, списаним на дни 10/6 1898, Мошко Енґлер намавляв свого свідка Юру Коровчука, щоби зівнав в его користь — за заплату 2 зр. Але й на се не покладає гуцул великої надії, бо, як каже «по списаній з тежков бідов скарзі «потішив» мене сендзя, що й се вам нічого не поможе!» — Додати треба, що се тверджене сендзі сказане перед переслуханем свідків в тій справі!! тож цілком не чудуватись лобожному бажаню гуцула «аби мене не переслухували в нашім суді!».

«Коли сми, каже гуцул, прийшов на скаргу до нашого суду на жиди Мошка Енґлера, котрий наймав за 2 зр. на мене за свідку. Юру Коровчука, ек не скочить до мене Сохацкий (гуцул називає сего пана писарем судовим): «добре щос прийшов, нам (ніби судови) такого треба, — зараз ідеш до арешту — не вернув ес ще ґрунту Мошкови Енґлерови, — нема тобі жадної скарги, — ту (ніби в жабскім суді) тобі се (скарга о намову до фальшивого зізнаня) не поможе... і лепотів щос більше, але мені се тежко замітити, бо сми перепудив арешту. Коли

сми побачив, що сендзя не хоче мене скривдженого вислухати, а ту ще Сохацкий може так ки зараз мене ще до арешту забє (замкне), так я кажу тоди до сендзі: кланєв ся до вас довгопільський пан отець (парох з Довгополя), що-бисте були так добрі уробити мені в суді такой скаргу протоколює (протоколярно). Що бо-жа правда, сендзя не зрік мені на се й слова, але Сохацкий ек скочить, ек не зверещить: що нас якийсь довгопільський ксьондз обходять — абис такі зараз пішов до него і сказав ему, що я, Сохацкий, кланєю си ему низким словом (в значеню дуже мерзенім, а сказано се в суді в присутности суді і свідків!!). На се пішов сендзя до старшого (начальника), а за ним по-віс си (полетів) і Сохацкий — вернули звідти, але Сохацкий спустив вже дуже носе. Сендзі питав си мене, ек си довгопільський пан-отець називає, але я не знав. Сендзі щос писав тай каже, я зробив вам скаргу, а я кажу, чи до карного, а сендзі каже, до карного, але то вам нічо не поможе. На се, ек во мнов обійшлись у най-яснійшого Татка (цісарскім) суді, маю свідків». Нехай се поступованє якогось Сохацкого, котрий, як кажуть гуцули, «дуже дав си нам у знаки», дійде до відомости Его Екц. п. Президента ц. к. Суду кр. у Львові, як поводять ся в ц. к. Суді в Жабю з гуцулами.

### З краєвого сойму.

Короткий начерк переходу вчерашнього ранішого засіданя ми подали вже вчера. Доповнимо его хіба ще отсим:

З порядку дневного мотивував пос. Шаєр своє внесенє за обмеженем закона про

#### іспитовані акушерки,

доказуючи, що іспитовані акушерки лупать шкіру за свої візати, а хто не має чим заплатити, не може з них користати, а домагав ся, щоби в наглих случаях чинности акушерскі вільно було словняти селянкам, котрі мають в тім практи-ку. — Внесенє відіслано до виділу краєвого яко комісії.

Опісля ухвалено в третім читаню закон привольючий раді повітовій в Дрогобичи побирати мито на повітовій дорозі Дрогобич-Борислав, раді пов. в Березові на дорозі Березів-Вавра і раді пов. в Тарнові на одній дорозі. — Против

#### накладаня мит

взагалі виступив остро пос. Гурик, доказуючи, що в ніякій державі не здирають так нарид митами, як у нас; дальше доказував, що від мита увільняють урядників, шляхту, підприємства, а цілий тягар спадає на плечі бідного хлопа, котрий і так вже обтяжений ріжними драчми, що дихати не може. Майже цілий дохід з мит лишає ся в кишені підприємця, а на удержанє доріг в добрім стані мало що видає ся. Отже п. Гурик домагає ся, щоби над предложениями виділу краєвого в справі мит перейти до порядку дневного. — Внесенє Гурика підпер кс. Стояловский, а в обороні внесенє виділу краєвого станули пос. Буйновский, кажучи, що він яко селяньский посол знає в своїм повіті 12 селян (членів ради повітової), котрі стоять за рогачками. На то пос. Буйновский дістав відправу від посла Гурика, котрий сказав, що коли дійсно якийсь селянин заявив ся за рогачками, то певно за ціну якоїсь концесії, а тих 12, на яких покликав ся п. Буйновский, вбрано видко до ради повітової на те, щоби лиш притакували всяким паньским внесеням. — В голосованю прийнято внесенє виділу краєвого.

З черги приступлено до вибору членів виділу краєвого

і їх заступників. Кс. Стояловский заявляє, що его сторонництво не возьме участи в голосованю, бо більшість соймово навіть не уважала за потрібне перед виборами порозуміти ся з его сторонництвом.

Члени виділу краєвого вбрані: з курії більших посілостей: Меч. Онишкевич; з курії міст і палат торговельних: Тад. Романович, з курії менших посілостей: Мих. Глиджук, з цілого сойму: Верещинський, Пілат і Лясковский; заступниками членів виділу краєвого вбрані: з курії більших посілостей: Ян. Тшецкский, з ку-

рії міст і палат торговельних Володислав Яль, з курії менших посілостей Октав Сала, а з цілого сойму вбрані: Стан. Єнджейович і Сенковський а вибір третого заступника члена виділу краєвого з цілого сойму відложено до вечірного засіданя, бо в першім голосованю взяло участь лише 73 послів, отже не було потрібного числа послів.

По виборі членів виділу краєвого приступлено о 2 год. до

#### бюджетової провізорії.

По справозданю референта гр. Станислава Баденього перший забрав слово др. А. Могильницький і говорив майже дві години, обговорюючи положенє Русинів в Галичині. Виказував кривди і надужитя, яких допускають ся Поляки на Русинах при виборах до сойму і до державної ради і назвав се «первородним гріхом» польскої політики. Відтак перейшов до бесід, які виголосили в парламенті про вибори пп. Романчук, Абрагамович і Дідушицкий, виказуючи, що оба сі послідні не змогли ослабити голосу рускої кривди. Бесідник обговорює шкільні справи і опер ся на дані, які «Руслан» подав був оноді, висказаючи, що Русини мають нумерично о 106 шкіль менше, але що-до скількості клас, мають заледви одну третину того, що Поляки. Відтак переходить до справи сецесії руских академиків з львівского університету, яку викликала нетолерантність професорів. Ба, навіть польскі академики-товариші відносять ся до Русинів з презирством. Рускі студенти не мають за собою жадної вини, бо на памятных зборах в університеті не було жадних бійок, а також опісля вели ся рускі студенти спокійно і поважно, а натомість польскі академики явили ся були з револьверами та відгрожували ся руским товаришам.

Так університетска власть, як і краєве правительство виявляли себе сторонничими і несправедливими супроти руских академиків і тим спонукали їх до греміяльного виступленя з львівского університету.

Др. Могильницький звертає ся до сойму і краєвих властей з завзивом, що їх обовязком є постарати ся, щоби на дальше не кривджено Русинів. Між польскою суспільностю є очевидна охота до злагодженя спорів між побратимчим населенем, однак до того треба доброї і щирої волі міродайних, верховодячих кругів. На жаль не можна єї добачити в поступованю маршалка краю, який вискавав ся, що невдоволенє Русинів має своє жерело в заграничних впливах. Бесідник відпирає сей закид, заявляючи, що програма Русинів є ясна і чиста, — свобідна від всяких заграничних впливів. Русини не плекають ненависти против Поляків, однак їх болить, що Поляки знають братерство лише при ріжних торжествах, а в публичнім житю відносять ся ворожо до Русинів. Нехай польський клич: «wolni z wolnymi, równi z równymi» не буде пустою фразою, а стане основою польско-руских відносин, тоді певно щезне нехть та огірченє, а запанує братерство. А поки відносини поза самим, як і в его лоні не улягнуть радикальній зміні, поти рускі послы не будуть мали довіря до теперішнього сойму, ані его провідництва і тому будуть голосувати против ухваленя бюджетової провізорії.

О год. 1/4 маршалок відрочив засіданє до год. 8. вечером.

На вечірнім засіданю правительственний комісар гр. Лось відповідав на інтерпеляції в справі виданя обіжника до політичних урядників, заказуючого участи в демонстрациях против німецкої шкільної системи в Познаньщині. Відтак перейшла палата до дальшої наради

#### над бюджетовою провізорією.

Пос. Т. Пілат полемізує з пос. Могильницьким що-до причин і наслідків сецесії руских студентів і звертає ся до руских послів, щоби они вилинули ня молодіж, аби повернула на львівський університет.

Пос. Станіньский виступає против бюджетової провізорії, зазначаючи, що коротка соймова сесія і непевність будучої судьби сойму в часі, коли безнастанно говорять ся про замах стану, спонукують его говорити про річя, які звичайно правлячі сфери звикли переводити без законного порядку. Бесідник розсліджує критично ріжні закони, як про пощєсть безрог, за-

кон ловецький, громадський, шкільний і т. д. та виказує, що кожний обчислений на те, щоби шляхті пособити користий, а кривдити простолюдина. Але в народі росте самосвідомість і хотять би йому соймова більшість видерла всі мандати, то людовці не спічнуть, але будуть дальше працювали, щоби повстала «людова Польска».

Пос. др. Король говорить против бюджетової провізориї, а покликуює ся на те, що хотять руских послів є мало в соймі, то за сею горесткою стоїть цілий нарід — отже їх слова є висказом опинії всіх Русинів. Бесідник підносить виборчі надужиття, жадає від університетских і правительственных властей, щоби руским академікам-сецесіоністам уможливили поворот на львівський університет і вкінці звертає ся до властей, щоби они шанували уполіженний руский обряд та домагає ся скорого обсадження станиціславського єпископства.

Відтак заняв слово намісник *г.р. Півніський* і щоби, як висказав ся, задля спізненої пори відповісти бодай на сі квестиї, які в разі поминена стягнули би на него закид занедбання. Супротив твердженя пос. Могильницького заявив, що він не правив акцією в університетській справі, бо надто узнає і цінить автономію університету. Супротив пос. Стапінського боронить ловецького закона та нової судової процедури і запевнює, що розділюванє запомог з причини елементарних нещастя відбувало ся без політичних зглядів. Що-до промови пос. Короля сконстатував, що єї тон є вже деякою поправою в відносинах Русинів до Поляків, бо помимо ріжких закидів ся бесіда стреміла до згоди обох народів та до братнього подання руки. Намісник збиває твердженє, немов рускі мужики не мають довіри до польских дідичів, обговорює переведене виборів і поясняє справу обсаження станиціславського єпископства. Вкінці завзиває так руску як і польску працу, щоби не так скрайно виступала в національних справах, а старала ся лагодити контрасти.

Пос. Стояловський виступає з закидами против краєвого правительства, що скликало сойм лише на триднівку та против сойму, що вдоволь ся декларациєю у вжесінській справі. Після думки бесідника сойм повинен був щедрим датком помочи познаньским Полякам в борбі против германізму. Але в соймі, ані в краю не видно стирани задля підмоги простолюда, а шляхта, де може, кривдить єго і усуває від публичного житя. Вкінці звертаючи ся до пос. Короля, заявляє, що перший раз довело ся єму чути з рускої сторони завзив до братерства. Хотять людове сторонництво приймає ся запевнене доброї волі для Поляків, то однак не дасть Русинам зручити польского мужика, а натомість оставляє їм шляхту до рушення (Веселість).

Пос. *Тадей Цемський* протестує против твердження послів-Русинів, що они одинокі заступають руске населене. Поляки старають ся за руского мужика і маює єго довірє. Бесідник завдячує свій мандат не перекупствам і надужиттям, але своїй праці в новітї. Вкінці завзиває до залишеня спорів і обвиненя а до вступленя на дорогу любви і обовязку.

На сім замкнено генеральну дискусію і по коротких фактичних спростованях пп. Могильницького, ректора Ридігера і Стапінського, заняв слово референт бюджетової провізориї

**пос. Ст. Бадені**

і в довшім виводі заняв дуже розумне і справедливє становиско супротив рускої справи, навяжуючи до промов попередних бесідників. Ширший зміст відкладаємо задля недостатку місця. В голосованю прийнято бюджетову провізорию в другім і третім читаню.

Відтак полагоджено кілька наглих внесень, як справу реорганізації поліції у Львові, Кракові і Перемішлі, уділенє запомог погорільцям Погуриці, Лютелі, Дідушиць вел. і Крехівця, та ще кілька дрібніших справ.

Вкінці доконано вибір членів до апеляційної комісії для особисто-доходового податку, після чого намісник *г.р. Півніський* заявив, що відпочув сойм, а секретарі прочитали протоколи засідань. О год. 1/43 рано маршалок замкнув засіданє желанєм Нового Року, та щоби сойм як найскорше зібрав ся на довшу сесію.

## ПРОСИМО ВІДНОВИТИ ПЕРЕДПЛАТУ!

### НОВИНИ.

— **Календар.** В середу: гр.-кат. Бонифатія; рим.-кат. *Новий рік.* — В четвер: гр.-кат. Ігнатія муч.; рим.-кат. Макарія.

— **Новий красвий виділ** уконституовав ся в сей спосіб: Департамент I громади обняв п. Пос. Верещинський. Деп. II промисл і фінанси краю обняв Тад. Романович. Деп. III рільничий — др. Тад. Пілят. Деп. IV дороговий — Казим. Лясковский. Деп. V санітарний — Меч. Оншкєвич. Деп. VI оборона границь краю, жандармерія, шупасництво — М. Глиджук.

— **До відомости академіків.** Богослов Вас. Бучко оголошує, що виклади на краківськім університеті розпочинають ся дня 7. січня, тому академики, котрі вписали ся на університеті в Кракові, мають явити ся найдалше дня 10. січня. Іматрикуляція буде пізнійше.

— **В справі виборів до комісії для податку особово-доходового: З Богородчанського:** До вибору з III кола дня 2. січня предкладаю: о. Володислава Паука мдек. і парода з Саджави на члена, а о. Ал. Руденського на заступника тої комісії. *Кирил Павовський*, декан і парох в Стар. Богородчанах. — **З Збараского:** З сторони духовенства припоручає ся: о. Ал. Заячківського, пар. із Збаража на члена, а о. Володим. Голінакого пар. з Шельяк на заступника. — **З Заліщицького:** Предкладає ся: на I-ого члена о. Петра Левича з Кулаковець, на II-ого о. Ів. Велигорського з Івана а на заступника п. Мирона Кимаківича, судію в Залішці. *о. І. Коцик.* — **З Буцацького:** Предкладає ся: на членів о. Захарію Підляшецького, пар. з Манастирск і о. Йосифа Билинєвича, пар. з Рукомиша, а заступника о. Волод. Богачевского, пароха з Григорова. Отці, котрі не могли би дня 3. січня явитись лично в Бучачі, зволять вишпнені карти голосованя з легітимациєю найдалше 2. січня надати за речєнісом на почту на адресу староства. — **З Камєнєччини:** Упрашаю чи то лично чи письменно голосувати тілько на: о. Кар. Барна з Лавів і о. Ів. Лозинського з Горшина, а на їх заступників; на д-ра Волод. Ступницького і д-ра Теодора Яцева, обох з Камінки. *о. Мих. Цегельський.*

— **«Unio Catholica» розвязана.** Wiener Abendpost доносить, що долішно-австрійське намісництво розпорядженєм з дня 26. грудня розвязало товариство обезпечєнь «Unio Catholica». Куратором розвязаного товариства установлено посла і адвоката д-ра Паттая. Члєни товариства мають нічого не стратити на сім, бо инші товариства обезпечєнь підняли ся платити відшкодованя аж до 15. лютого 1902. р. а по тім часі обовязали ся прийняти обезпечєня давних членів «U. C.».

— **Складає посольський мандат.** Др. Володимир Козловський посол до держ. ради оголосив, що по укінченю рефератів в комісії бюджетовій і економічній зложить посольський мандат з округа більших посылостей Яворів-Мостиска-Цшпанів. В тій цілі просить своїх виборців на 5. січня до Мостиск.

— **Польско-російська квестія.** Берлінський Local-Anzeiger доносить, що підчас побуту російского наслідника престолоа в Берліні, обговорювано також справу польську, і німецке правительство запевнило Росії підмогу в случаю якої польської ворохобні.

— **Панісний лис.** В Перегінську появил ся се-го року лис, і в кількох місяцях зробив шкоди на 400 К. Лис в білий день впадає до села і крав кури при сьвідках. А коли хто боронив свого добра, лис кидав ся на него і кусав. З часом лис без обняків влазив до сінїй і звідтам забрав кури. Носив лис, але й понесли лиса. Оводі лис вліз до сінєй і виносив когута бідної вдови. Жінка вибігла з хати з коромєслом і дігнала лиса на плоті. По хвилі когут і лис лежали неживі, а над ними стояла баба з коромєслом і плакала за... когутом.

— **Під московским обухом** стогнуть Фінляндці так як Українці, з тою лише ріжницею, що Українцям вже все забрали, а Фінляндцям загарбують поступенно їх права. Бюро Рідана з Гельсінгфорсу доносить, що російське правительство замкнуло три редакції фінляндских дневників на все, 7 редакцій на протяг 1 до 5 місяців, а дві редакції одержали остерогу.

«Фінляндская газета» доносить, що дня 20. грудня цар видав указ, яким відкинено протест, внесений проти нового статута що-до військової служби. Сей протест підписали також фінляндські урядники і за те двоє з них одержало димісню, а іменню начальний директор фінляндского цлогоу уряду, Вінтен, і директор вязниць, Грібенберг.

— **Міліонові жертви на просьвіту.** Звісний американський архиміліонер Андру Карнеджі, бажа-

ючи, — як сам виразив ся — «явити ся на тім сьвітї таким бідним, яким прийшов на сей сьвіт», і роздаючи щедрою рукою своє величезне майно на ріжні просьвітні і добродійні цілі, рішив — як пише New-York Herald пожертвувати 10,000,000 доларів на заснованє в Сполучєних Державах північної Америки більшого національного університету після ідей Джорджа Вешінгтона о центральноім університеті, в котрім кожний Американець міг би набути висше образованє. Президент Сполучєних Держав уже обговорював той проєкт із самим Андру Карнеджім.

— **Образ Бєкліна.** Міністерство просьвіти закупило за 100,000 марок образ Бєкліна «Морска ідилія». Сей образ призначило міністерство для будучої галєрії образів в Празі.

— **На книжочку владкову Товариства взаїмн. кредиту «Дністер» ч. 1800.** на фонд академічної молодїжи вилинули дня 27. с. м. дальші жертви: др. Озаркевич складку у Брайтмаєра 4 К 70 с., Д. Шевчук Гряда 5 К, А. Скварчинський Іцкани случайна збірка 3 К, Українці станиціславської гімназії 20 К, С. Левицка Княжівське, для богословів збірку на св. Николая у о. Левицкого в Сливках 22 К, о. Ів. і Т. Березиньскі Переволочна 10 К, разом того дня 64 К 70 с.

Дня 28. с. м. вилинули дальші жертви: др. Лев Воевідка Кіцмань 40 К, о. І. Каратницький Довге 3 К, о. Вол. Кархут Марківці складку 11 К 10 с., від себе 2 К, п. нї Кл. Долинської 1 К, Ів. Буртика Федорового 1 К, І. Костюка 1 К, М. Михайлюка 1 К, В. Куриляка 1 К, С. Василюка 40 с., Гр. Торбяка 1 К, дрібними датками 2 К 70 с.; Учениці руского Інститута для дівчат в Перемишлі 250 К, попередню зложили учениці тогож інститута 150 К, котрі надіслав господар Інститута Ів. Матковский 12. грудня с. р. В той спосіб зложили переміські інститутки до тепер суму 400 К, при послїдній поспіці є така дописка: «На св. Николая отримали ми від нашого Доброго Батька-Покровителя, Преосвященного Єпископа Чеховича на даруночки. Малі наші товаришки тіпили ся цукорками і пр. Старші радїли, що могли принадаючи на нас лепту, wraz з добровільною складкою кинути до Народної Скарбони. Приймайте се від нас, вірні Сини Церкви і Неньки-України»; о. А. Коритко Богатківці датки селян: Ів. Чикета 2 К, Дмитро Швед 2 К, Ів. Провишин 2 К, Ів. Мудар 2 К, Текля Антонців 2 К, Кєєнька Довганьска 1 К, Е. Мудар 1 К, К. Бартків 1 К, Василь Курчак 1 К, Текля Чикета 1 К, В. Якимець 1 К, П. Гулька 1 К, Д. Стахурский 1 К, В. Войко 1 К, Т. Гумєнюк 1 К, П. Чикета 1 К, Ів. Криський 1 К, Гр. Антонців 1 К, Федь Содомира 2 К, Д. Фараон 1 К, Бартко Шпуляк 1 К, Демко Москаль 1 К, Захарко Хмурович 1 К, дрібними датками 32 К 20 с., о. Алекс. Коритко 4 К, п. нї Валєрия Коритко 4 К, п. на Галя Коритко 2 К, разом 71 К 20 с.; Ю. Зубрицкий Яхторів 10 К, о. Емиль Тарнавский Барилів 20 К, о. Емануїл Січинський Пацків 5 К, Ольга Січинська 3 К, Омелько Січинський 1 К, Маруся Січинська 1 К, разом 10 К; о. Лев Тиховский Молотковичі 10 К, о. Ів. Товарицкий Постолів 3 К, о. Василь і Ізабєля Смочиньскі Розбір окр. 5 К, Уряд парох. в Серафинцях від громади і сьвященників в Серафинцях 30 К, о. Василь Блбівовицкий Жуків, збірку на празнику на св. Николая: «Славний Громаді академічній на труд великий, на путь далеку», 30 К.

(Далі буде.)

### Посмертна оповістка.

Іван Шанковский, емер. ц. к. радник висшого суду краєвого, помер у Львові дня 30. грудня в 63. році житя. Похорон відбуде ся в середу, В. с. п.!

— Юлія з Коншевичів **Калитовска**, вдова по бл. п. о. Павлі, сьвященнику в Бутинах, упокоїла ся дня 28. с. м. в домі свого зятя о. Андрія Тимкевича, пароха в Желдци. В. і. п.!

### Телеграми.

**Рим**, 31. грудня. Св. Отець прийняв на аудієнції нового австро-угорского посла при Ватикані, Шечена.

**Льондон**, 31. грудня. Кітшенер доносить з Йоганєсбургя: Бури випустили на волю Англичан, заповонених в битві під Квенфонтеа.

**Льондон**, 31. грудня. В селі Нес на острові Леві (один з Гебридів) прийшло до революції задля церковних справ. Поліція, що прибула з сусідного міста, мусіла шукати охорони в костелі. Єї випущено свобідно аж тоді, коли прирекла, що не покаже ся більше в сім селі.

**Пекін**, 31. грудня. Російський посол Лєссер заявив повновласникам китайского правительства, що Росія не годить ся на зміну манджурского трактату.

